

Bijzondere nadere vooropleidingseisen – modaliteit portfolio

In het experiment Bijzondere nadere vooropleidingseisen leraar basisonderwijs (2022) is vastgelegd dat studenten de mogelijkheid wordt geboden om in het eerste jaar van inschrijving alsnog te voldoen aan de gestelde vooropleidingseisen. In het verlengde hiervan is door de hogescholen besloten dat elke hogeschool de modaliteit multiple choice aanbiedt om hieraan te voldoen. Een aantal hogescholen (zie pagina 3) heeft ervoor gekozen om hiernaast ook de modaliteit portfolio aan te bieden.

Het experiment loopt af per september 2027. Om de werking van de modaliteit portfolio voorafgaand daaraan adequaat te kunnen evalueren, is het nodig om afspraken te maken over de minimumvereisten waar een dergelijk portfolio aan moet voldoen en op welke wijze hier begeleiding en ondersteuning bij wordt gegeven. Hiertoe zijn donderdag 10 en vrijdag 11 april bijeenkomsten georganiseerd met de pabo's die in het eerste jaar van inschrijving de modaliteit portfolio aanbieden, dan wel voornemens zijn dit met ingang van volgend studiejaar 2025-2026 te doen.

Tijdens de bijeenkomsten is gesproken over de invulling en aanpak van de modaliteit portfolio bij de verschillende hogescholen. De input vanuit deze gesprekken is vastgelegd, op grond waarvan een gemeenschappelijke set minimumvereisten is opgesteld. Ook worden er aanbevelingen meegegeven en worden er procesafspraken gemaakt om periodiek met elkaar in gesprek te gaan over de uitvoering van de modaliteit portfolio.

Minimumvereisten

- De volgende systematiek voor het werken met het portfolio wordt gehanteerd:
 - Low stakes: het geven van op ontwikkeling gerichte feedback en feedforward op een bewijsstuk dat een student aanlevert;
 - Medium stakes: het tussentijds evalueren van het portfolio van de student, gericht op de kwantiteit (voortgang) en de kwaliteit (niveau) van de bewijsstukken;
 - High stakes: het inrichten van een zorgvuldig proces voor de beoordeling van het portfolio van de student;
- De hogeschool voorziet in voldoende inzet om het werken van studenten aan het portfolio zowel qua inhoud als qua proces adequaat te ondersteunen;
- In een portfolio laat een student de exemplarische beheersing van inhouden zien, het is niet mogelijk om alle inhouden uit te werken. In lijn met het keuzedeel Voorbereiding Pabo komt het volgende aantal vakinhouden ten minste naar voren:
 - Aardrijkskunde: ten minste drie thema's;
 - Geschiedenis: ten minste vier tijdvakken;
 - Natuur en techniek: ten minste vier kernconcepten;

- Binnen een thema, een tijdvak en een kernconcept worden ten minste twee bewijsstukken opgenomen;
- Bij het uitwerken van een bewijsstuk gaat de inhoud nadrukkelijk boven de vorm.

Aanbevelingen

- In het licht van Artificial Intelligence is het aanbevelenswaardig om schriftelijke bewijsstukken in het portfolio te verbinden aan mondelinge presentaties ervan;
- Neem studenten bij de hand bij het maken van een eerste bewijsstuk voor een vak (inclusief het ophalen van de feedback en feedforward) en schaal deze sturing langzaam af ten gunste van autonomie en zelfstandigheid;
- Om een gerichte keuze voor specifieke thema's, tijdvakken en kernconcepten die op worden genomen in het portfolio te kunnen maken, is het van belang om studenten context te bieden door hen in grote lijnen mee te nemen in het geheel aan thema's, tijdvakken en kernconcepten.
- Het staat de instellingen vrij om het aantal vormen van bewijsstukken te beperken, door studenten met een x-tal bewijsstukken te laten werken bij de uitwerking van de verschillende thema's, tijdvakken en kernconcepten;
- Vanuit het keuzedeel Voorbereiding Pabo in het mbo is er samenwerking in de regio georganiseerd. Voorstel om van deze samenwerking gebruik te maken, te leren van de aanpakken die hierbij zijn en zoveel mogelijk gebruik te maken van identieke materialen (bijv. zoals in regio Rotterdam).

Procesafspraken

- Vanuit de pabo's is er een contactpersoon voor de modaliteit portfolio;
- Systematische kalibratie: de overeengekomen systematiek wordt jaarlijks door de deelnemende pabo's gedeeld en besproken. Hierbij is ruimte voor onderlinge uitwisseling en discussie en kunnen mogelijke dilemma's worden voorgelegd. De opbrengst ervan wordt vastgelegd en gedeeld;
- Delen van studiematerialen en handleidingen, om met en van elkaar te leren. De Teams-tegel wordt aangemaakt en beheerd door *10voordeleraar*.

Bijlage – overzicht hogescholen

Hogescholen die de modaliteit portfolio aanbieden

- Hogeschool Inholland
- Hogeschool Rotterdam
- Thomas More Hogeschool
- Avans Hogeschool
- Hogeschool Zeeland
- De Nieuwste Pabo

Hogescholen die voornemens zijn de modaliteit portfolio aan te bieden

- Windesheim, locatie Almere